

Kursplan

Fakulteten för konst och humaniora

Institutionen för svenska språket

2SVÄ02 Svenska III - inriktning mot arbete i gymnasieskolan, 15 högskolepoäng

Swedish III – Swedish for upper secondary school teachers, 15 credits

Huvudområde

Svenska språket, Litteraturvetenskap

Ämnesgrupp

Svenska/Nordiska Språk

Nivå

Grundnivå

Fördjupning

G2F

Fastställande

Fastställd 2011-12-07

Senast reviderad 2013-04-10 av Institutionen för svenska språket. Justering av språkliga formalia. Rev av litteraturlistan.

Kursplanen gäller från och med höstterminen 2013

Förkunskaper

Svenska I – inriktning mot arbete i gymnasieskolan, 1–30 hp samt Svenska II – inriktning mot arbete i gymnasieskolan, 31–60 hp.

Mål

Gemensamma förväntade studieresultat:

Efter avslutad kurs ska studenten kunna

- problematisera lärarens uppdrag i relation till forskning i ämnet och ämnets didaktik
- med utgångspunkt i aktuell forskning värdera ämnesdidaktiska ställningstaganden i relation till de verksamhetsområden utbildningen förbereder för

I övrigt gäller de förväntade studieresultaten enligt nedan.

Delkurs 1 Elevtextanalys 7,5 hp

Efter avslutad kurs skall de studerande kunna

- beskriva barns och ungdomars språk- och repertoarutveckling under skoltiden,
- analysera och ge adekvat respons på olika typer av elevtext med hänsyn tagen till uppgift, genre, elevens ålder, språklig och kulturell bakgrund samt kunskapsnivå,

- diskutera sina teoretiska kunskaper om språk och språkutveckling ur ett didaktiskt perspektiv,
- diskutera ämnesdidaktiska teorier om skrivutveckling samt kunna analysera och kritiskt granska ämnesplaner och hur dessa realiserar i skolans praktik.

Delkurs 2 Litteraturen i samhället från 1950 till 00-tal, 7,5 hp

Efter avslutad kurs skall de studerande kunna

- muntligt och skriftligt uppvisa tolkningsteoretisk medvetenhet, samt fördjupad förmåga till litterär tolkning och kritiskt tänkande,
- redogöra för den moderna och postmoderna litteraturens historia i samspel med övrig samhällsutveckling,
- muntligt och skriftligt presentera, analysera och diskutera litterära problem ur ett utvecklingsperspektiv,
- muntligt och skriftligt omsätta ämnesteorier, terminologi och metod på den lästa skönlitteraturen,
- analysera film utifrån grundläggande filmvetenskapliga begrepp,
- diskutera och skriftligt redogöra för konkurrerande uppfattningar om litteraturens roll inom svenskämnet som över tid gjort sig gällande i debatten,
- utifrån litteraturdidaktisk forskning, föra analytiska resonemang om hur litterär kompetens kan utvärderas i undervisningen,
- muntligt och skriftligt diskutera och problematisera filmens potential inom svenskundervisningen utifrån olika elevgruppers behov.

Innehåll

Delkurs 1 Elevtextanalys, 7,5 hp

Delkursens syfte är att de studerande ska tillägna sig modeller och metoder för en språkutvecklande undervisning, där hänsyn tas till elevers olika utvecklingsnivåer vad gäller språk- och genrerpertoar. De studerande uppmärksammas i kursen på det omgivande samhällets normer och krav och de situationer som kan uppstå när olika språkkulturer möts i och utanför klassrummet. Kursen utgår från moderna teorier om barns och ungdomars språkutveckling i tal och skrift, samt om utveckling av allmänna och litterära repertoarer. I delkursen problematiseras ämnesdidaktiska frågor ur ett funktionellt och estetiskt perspektiv. Respons och praktisk bedömning av elevtext är ett centralt tema.

Delkurs 2 Litteraturen i samhället från 1950 till 00-tal, 7,5 hp

Delkursen behandlar litteratur från 1950 fram till 00-talet. Analys av och tolkningsteoretiska perspektiv på moderna romaner, noveller, dramer, lyrik och bilderböcker görs ur ett samhälleligt perspektiv. I delkursen belyses texterna såväl utifrån estetiska, genremässiga och idéhistoriska aspekter, som specifika egenskaper och litteraturhistoriska sammanhang. De flytande gränserna mellan barn- och vuxenlitteratur i samtiden historiseras och diskuteras, liksom litteraturens produktions- och receptions villkor i det senmoderna samhället. Kursen ger en också orientering i grundläggande filmvetenskapliga termer och begrepp. Särskild vikt läggs vid att belysa filmatiseringar av litterära texter och genrer med stor betydelse i barns och ungdomars vardag.

Uppgiftskulturer och bedömningsfrågor i dagens litteraturundervisning problematiseras ur olika teoretiska perspektiv, så även frågor om litteraturens kunskaps- och personlighetsutvecklande dimensioner, i förhållande till film och andra medier. De filmvetenskapliga momenten stimulerar studentens reflektioner om i vilka sammanhang filmen kan göras användbar i skolans praktik.

Undervisningsformer

Undervisningen ges i form av föreläsningar, gruppdiskussioner samt obligatoriska seminarieövningar.

Examinationsformer

Kursen bedöms med betygen Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd.
Examinationer sker genom skriftliga och muntliga prov och genom seminarier.

Kursen bedöms med betygen Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd. För betyget Godkänd ska de förväntade studieresultaten vara uppnådda. För att erhålla betyget Väl godkänd på kursen krävs Väl godkänd på båda delkurserna.

Omtentamen erbjuds inom sex veckor (inom ramen för ordinarie terminstid) och antal tentamenstillfällen är begränsat till fem (Högskoleförordningen 6 kap 21 §).

Kursvärdering

Efter avslutad kurs genomförs en kursvärdering som sammanställs skriftligt och återkopplas till studenterna. Sammanställningen redovisas för aktuella institutionsorgan och för berört programråd, samt arkiveras av kursansvarig institution.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Delkurs 1 Elevtextanalys 7,5 hp

Facklitteratur

Ask, Sofia. 2004. ”Vad ska vi göra med Markus?: Intermedialitet i postmodern elevtext”. *Det meningsfulla ordet är det mänskliga medvetandets mikrokosmos: läsande, skrivande och identitet*. ISBN 91-27-63394-2 S. 49–60

Berge, Anna & Per Blomqvist. 2012. *Skrivundervisning i samspel med litterära texter*. Liber. 188 s. ISBN 978-91-47-10091-0

Bergman-Claeson, Görel. 2003. *Tre lärare – tre världar. Lärarkommentarer till elevtexter i tre gymnasieklaser*. Uppsala: Uppsala universitet. 116 s.

Crone-Blevines, Deborah. 2002. ”The art of response”. *The English Journal*, vol 91, nr 6 juli 2002. S. 93–98.

af Geijerstam, Åsa & Wiksten Folkeryd, Jenny. 2006. ”Elevtexter i grundskolan”. I: *Textvård. Att läsa, skriva och bedöma texter*. Småskrifter utgivna av svenska språknämnden. S. 24–35.

Josephson, Olle, Melin, Lars & Oliv, Tomas. 1990. *Elevtext. Analyser av skoluppsatser från åk 1 till åk 9*. Studentlitteratur. 186 s. ISBN 91-44-30261-4

Nyström Höög, Catharina. 2006. ”Gymnasietexter”. I: *Textvård. Att läsa, skriva och bedöma texter*. Småskrifter utgivna av svenska språknämnden. S. 36–44.

Sandquist, Carin & Teleman, Ulf red. 1989. *Språkutveckling under skoltiden*. Studentlitteratur. 288 s. ISBN 91-44-29681-9

Didaktisk litteratur

Molloy, Gunilla. 2007. *När pojkar läser och skriver*. Studentlitteratur (urval ca 100 s.) ISBN 978-91-44-04025-7

Palmér, Anne & Östlund-Stjärnegårdh, Eva. 2005. *Bedömning av elevtext: en modell för analys*. Natur och kultur. 188 s. ISBN 91-27-72295-3

Litteratur som tillhandahålles av institutionen ca 100 s.

Delkurs 2 Litteraturen i samhället från 1950 till 00-tal, 7,5 hp

Facklitteratur

Bordwell, David & Thompson, Kristin. 2008 (eller senare upplaga). *Film Art: An Introduction*. McGraw Hill, urval ca 100 s. ISBN 0-07-331027-1

Hansen, Peter. 1996. *Romanen och verklighetsproblemet. Studier i några svenska sextiotalsromaner*. B. Östlings bokförlag Symposion. s. 218–240 (22 s.) ISBN 91-7139-329-3

Kåreland, Lena. 2013. *Barnboken i samhället*. Studentlitteratur (164 s.) ISBN 978-91-44-08445-9

Penne, Sylvi. 2001. ”Å vokse opp i ofrets århundre – om didaktikk og estetikk ved årtudensskiftet”. I *Tekstkompetence*. TemaNord 2001:576 (7 s.) ISBN 92-893-0681-5

Petersson, Margareta (red.). 2011. *Världens litteraturer: en gränsöverskridande historia*. 1. uppl. Lund: Studentlitteratur. 371 s. ISBN 978-91-44-05587-9

Årheim, Annette. 2007. *När realismen blir orealistisk. Litteraturens ”sanna historier” och unga läsares tolkningsstrategier*. Växjö University Press (200 s.) ISBN 978-91-7636-571-7

Filmvetenskapliga artiklar om ca 20–40 sidor tillkommer.

Skönlitteratur

Auster, Paul. 1988. *Stad av glas*

Asturias, Miguel Angel. 1965. ”Amerikaner allesammans”. I *Weekend*

Beckett, Samuel, 1952. *I väntan på Godot*

Bergström, Gunilla.(1970-tal). Två valfria *Alfons Åberg*- böcker

Carver, Raymond. 1991. ”Elementärt”. I *Grannar*

Casta, Stefan. 2002 eller senare. *Spelar död. Kims bok*

Dylan, Bob. ”It’s All Over Now Baby Blue”

Ekman, Kerstin. 1993. *Händelser vid vatten*

Enquist, P.O. 1999. *Livläkarens besök*

Frostensson, Katarina. Några dikter

Gardell, Jonas. 1992. *En komikers uppväxt*

Holmqvist, Ninni. 1995. ”Dansa i mörkret”. I *Kostym*

Jansson, Tove. 1960. *Vem ska trösta Knyttet?*

Jäderlund, Ann. Några dikter

Hellsing, Lennart. 1952. *Kraker Spektakel*

Levi, Primo. 1947. *Är detta en människa?*

Lidman, Sara. 1955. *Tjärdalen*

Lindgren Astrid. 1954. *Mio min Mio*

Lindqvist, John Ajvide. 2004. *Låt den rätte komma in*.

Lundell, Ulf. 1976. *Jack* (kap. 1-3)

Morrison, Toni. 1987. *Beloved*

Nilsson, Johanna. 1996. *Hon går genom tavlan, ut ur bilden*

Nordqvist, Sven. 1987. *Hattjakten*

Palm, Göran. Några dikter

Salinger, J. D. 1951. *Räddaren i nöden*

Schlink, Bernhard. 1997. *Högläsaren*

Sjöwall, Maj & Wahlöö, Per. 1968. *Den skrattande polisen*

Sonnevi, Göran. Några dikter

Solzjenitsyn, Aleksandr. 1962. ”En dag i Ivan Denisovitjs liv”

Stark, Ulf. 1984. *Dårfinkar och dönickar*

Tranströmer, Tomas. Några dikter

Öijer, Bruno K. Några dikter

Filmurvalet bygger huvudsakligen på filmatiseringar av litterära verk som studerats under de litteraturvetenskapliga delkurserna och som kan vara aktuella i skolundervisning.

Didaktisk litteratur

Olin-Scheller, Christina. 2008. *Såpor istället för Strindberg? Litteraturundervisning i ett nytt medielandskap*. Natur och Kultur (160 s.) ISBN 978-91-27-41482-2

Thorson, Staffan. 2009. ”Att följa den röda tråden”. Om studenters interaktion med prosafiktio”. I *Främlingskap och främmandegöring. Förhållningssätt till skönlitteratur i universitetsundervisningen*. red. Staffan Thorson m. fl. Daidalos (111 s.) ISBN 978-91-7173-283-5

Ullström, Sten-Olof. 2009. ”Frågor om litteratur – om uppgiftskulturer i gymnasieskolan”. I *Läsa bör man...? Den skönlitterära texten i skola och lärarutbildning*, red. Lena Kåreland, Liber (27 s.) ISBN 978-91-47-09395-3